

Автор: Болғанбай Ғалымжан Игиликулы

Пән: Жаратылыстану

Сынып: 5-сынып

Бөлім: Тірі және өлі табиғаттағы үдерістер

Тақырып: Жансыз табиғатта жүретін үдерістердің себептері мен салдары

Оқу мақсаттары (оқу бағдарламасына сілтемеу):	5.4.1.2 өлі табиғаттағы болып жатқан үдерістердің себеп-салдарларын анықтап түсіндіру		
Сабақтың мақсаты:	• Барлығы. • Өлі табиғатта жүретін үдерістердің себеп –салдарын біледі • Көпшілігі. • Өлі организмдердің тірі организмдерден айырмашылығын сипаттай алады • Кейбірі. • Өлі табиғатта өспейтін, көбеймейтін, қоректенбейтін, тыныс алмайтын заттардың деңгейлерін мысалмен түсіндіреді.		
Тілдік мақсаттар:	Қазақша Жасуша Зат алмасу Көбею Тірі организм	Орысша клетка метаболизм увеличить Живой организм	Ағылшынша Cell Substance exchange Increase Organized organism
Бағалау критерийлері:	Білу. Өлі табиғаттың тірі табиғатта тіршілік ортасы болатынын біледі. Түсіну. Өлі ағзалардың тек материал (жансыз зат) ретінде тіршілікте құрлыс заттарға пайдасы бар екенін түсіну.		
Құндылықтарды дарыту:	Сыни тұрғысынан ойлау, өмір бойы оқуға дайын болу		
Пәнаралық байланыс:			
Бастапқы білім:	5.4.1.1. -өлі табиғатта болатын үдерістерді атау		

Сабақ барысы

Сабақ кезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
Сабақтың басы (10 мин)	1. Ұйымдастыру кезеңі. 2. Өткен тақырыпты еске түсіру. Оқушыларға өзін сынап көру тапсырмалары беріледі , слайдта бірнеше суреттер беріледі , оқушылар тірі ағзаны ажыратады. және себепін түсіндіреді. 1. Суретте не берілген кім айтады? 2. Қандай айырмашылығы бар? 3. Өлі ағзалардың өзіндік ерекшеліктері қандай? Тірі организмдердің зат алмасу туралы өз ойларын айта алады Кері байланыс: Топтық жұмыс	Бейне-суреттер, слайдтар

Сабақкезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
Сабақтың ортасы (20 мин)	Оқушылар шағын екі топқа бөлінеді , топқа бөлінген оқушыларға тірі организмдерге қандай қасиеттер тән екендігі тапсырмаға беріледі ,топтар бірігіп кем дегенде 4 түрлі барлық тірі организмдерге тән қандай қасиеттер бар екендігін зерттеп ойларын ортаға салады. Топтар тапсырманы орындауға 5 мин уақыт беріледі , ойларын жеткізуге 3 мин уақыт беріледі. 3. Балалардың жауаптары негізінде сабақ бөлімі қысқаша түсіндіріледі 4. Жұптық жұмыс (әдіс - тәсілдер) Оқушылар жұбына суреттер таратылып беріледі , оқушылар өздерінің түсініктеріне сүйене отырып тірі организм деңгейлерін ретімен орналастырады. Жұптардың жұмысы тексеріліп , тақтада бір жұп өз жұмыстарын көрсетіп себебін түсіндіреді , критерий арқылы жұптардың жұмысы бағаланады , тақтада тапсырманың дұрыс реттілігі көрсетіледі. 5. Балалар жауабы негізінде сабақ түсіндіріледі	
Сабақтың соңы (10 мин)	Тапсырма 1 Жеке жұмыс Төмендегі берілген сөйлемді оқып тірі организм қасиетіне сәйкес келетін келмейтінін анықтаңыз. 1) Барлық тірі организмдердің құрамында кездесетін химиялық элементтер ұқсас болады. 2) Тек адамдар ғана жасушадан тұрады. 3) Барлық тірі организмдер өзінен кейін өзі тектес ұрпақ қалдырады. 4) Өсімдіктерде зат алмасу жүрмейді . 5) Өсімдіктер сыртқы тітіркендіргішке жауап бермейді. Тапсырма 2 Тірі организм құрлым деңгейлерін жоғарыдан төменге қарай орналастырыңыз. Биосфералық деңгей -----..... 	